

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

CVIII [i. e. CIX]. Quibus porro probetur, & oppugnetur Matrimonium eße
Sacramentum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

Sacramentum. Quia sic, 1. Tim. 2. Saluabitur per filiorum generationem: si permanserit in fide, dil. & satisfactione cum sobrietate. Istud Domus Dei vocatur ibid. Vnusquisq; domum suam habet ex Deo, unus quidem sic, alius autem sic. Itaque 1. Thes. 4. Sciat unusquisq; vas suum possidere in sanctificatione.

DICO AD I. Falsum est. Nam vox *Sacramentum* habetur *Tob. 12. Dan. 2. Col. 1. 1. Tim. 3. Apoc. 1. 17. Eph. 1. & 3.* Nectamē ibi *Sacramentum* propriē dictum asserimus: ut hic *Eph. 5.* Proinde Sectarii exiisdem locis calumniosē multiplicant nobis *Sacramenta*.

AD II. In viri & foeminae, non in Christi & Ecclesiae coniunctione, est *Sacramentum*: idq; magnū respectu Christi & Ecclesiae, & pro magnitudine gratiae promissae in Christo et Ecclesia, id est, in charitate Sacramentali.

AD III. S. Augustinus loquitur de Sacramento nunc respectu Vinculi insolubilis: nunc ut de signo rei Sacrae: illud est in Christo & Ecclesia: hoc in viro & muliere *Sacramentum*, ut signum cū illius, tum gratiae conferendae.

Q V A E S T I O C I X.

Quibus porro probetur, & Oppugnetur Matrimonium esse Sacramentum?

LUTHERANI, ut Kemnitius p. 2. Exam pag. 1225. Ante Augustini tēpora nec generale nomen Sacramenti est tributum Matrimonio. CALVINVS *Insl. 4. c. 14. §. 24.* Ante S. Gregorium nemini visum dari Matrimonium pro Sacramento Bez. in *Eph. 5.* Nusquam in Augustino & Hieronymo appellari Sacramentum Matrimonium.

II. Lutherus Capt. Babyl. *Nusquam legitur aliquid gratiae dari uxorem ducenti. Quā nec signum est gratiae.*

III. Idem. Matrimonium fuit apud Infideles, non Sacramentum, nec Sanctum; & multi eorum sunt meliores fidelibus: ergo non est Sacramentum novae legis.

IV. CALVINVS. §. 34. In Matrimonio non est ceremonia exterior posita à Deo ad confirmandam promissionem.

V. Calvinus, Kemnitius. Id appellant Pontificii pollutionem apud Magistrum. & Syriaciū Papam: At ea nequit esse Sacramentum.

VI. Matrimonium pugnat cum Sacramento Ordinis, quia negant ambo in vno posse consistere: at id absurdum.

VII. Papistis Coitus est pars Sacramenti; à quo arcent Sacerdotes. At id absurdum.

VIII. Kemnitius. Durādus apertē negat id esse Sacramentum, docetque multis.

A U T O R. Mentitur iniquitas sibi.

AD I. igitur S. Leo I. claruit anno 440 ante S. Gregoriū annis 130. S. Chrysostomus claruit anno 370. ante S. Aug. annis 30. S. Ambr. August. & Hieronymo antiquior: Syricius Papa equalis Ambrosio. &c. Et ii tamen Matrimonium appellant verum Sacramentum, & docent. S. Leo epist. 92. *Cū societas nuptiarum ita ab initio constituta sit, ut prater sexuum coniunctionem haberet in se Christi & Ecclesiae Sacramentum; dubium non est, eam mulierem Non pertinere ad Matrimonium, in qua docetur non fuisse Nuptiale Mystherium, id est, Sacramentum.* S. Ambr. l. 1. de Abraham. c. 7. *Qui sic egerit, peccat in Deum, gratiam soluit, & Sacramenti caelestis amittit cōsortium.* Syricius epist. 1. c. 4. ait, *Sacrilegium committit, qui vivente transit ad aliam: at peccatum contra civilem cōtractum non est sacrilegium.* S. Augustinus tribuit Matrimonio & nomen Sacramenti, & rationem, docens id non esse Sacramentum, nisi in Ecclesia: Ideoque esse Insolubile. Nomen tamen Sacramenti non

ti non vno semper modo accipit: vt sup. notauimus. RATIO quoque fauet docens esse Sacramentum propriè dictum. Vide *Genealog* p 3 q. 23.

DICO AD I. At Iuues Melancht. negat id illi, docens conferre gratiam: Kemnitius, docens esse signum.

AD III. Solum in noua lege Matrimonium est Sacramentum: Etsi quidam sentiant non bene, etiã in Veteri lege fuisse. Illud definiunt Conc. Florent. Trid. *Sess. 24, C. 2.* Et *D. Th. 4, d. 26, q. 2, a. 2.* & Theologi: Fuisse Institutum in officiũ naturæ in statu innocentiae; in lapso, ad remedium: in reparato in Sacramentum. Nam in statu innocentiae non erat opus gratia Sacramentali; ligatâ concupiscentiã. In Lege, *Leu. 18.* restrictio eius facta est ad certas personas; nõ Institutio; Et permixta erat polygamia & repudium; contraria Significationi Sacramentali. Et, argumenta partis contrariae refutata iacēt. Neq. Matrim. Sacramentum magis polluitur per malos Christianos, quã Baptismus perceptus aut Eucharistia &c.

AD IV. Sacramenta sunt instituta ad Significandam & Conferendã gratiam; non ad Confirmandã: patet *sup. q. 3.*

AD V. Calumnia mendax est in Ecclesiã, & Magistrum, qui id nusquã dicit. Syricius coniugũ adulteria, & Sacerdotum scortationes vocat Sacrilegia: & rectè: *Adhuc ipsi coniuges erubescunt suum actũ* Quod coeuntes dicuntur, *Apoc. 14. cum mulieribus coinquinati.* 1 Reg. 2. *Non mundi à mulieribus* & in 1. Cor. 7. *Qui in carne sunt, vt mulus & equus, Deo placere non possunt.* At sancti cõiuges uxores habent tanquam non habentes. Et Virgo est sancta corpore & Spiritu. Et Sacerdotib⁹ dicitur Sancti estote.

AD VI. Sacerdotes arcẽtur à Matrimonio ob impedimenta matrimonialia functionum Sacerdotalium; non ob Sacramentum ipsum Matrimonii.

AD VII De Copula Quidã sentiũt, eam esse actum & officiũ Matrimonii: Quidã, improbabilius; esse partẽ Sacramenti Integralẽ; sed non Essentialẽ. Vtrique, & omnes docẽt, ideo Matrimonium esse totum ac plenum sine copula. Si *Amb. l. de inst. Virg. 1. 6. Non defloratio facit coniugũ; sed pactio coniugalis.* Aug. *l. 1. de nup. c. 11.* inter Iosephum & B. V. verum ait intercessisse matrimonium.

AD VIII. Durandus errauit; inque altera editione se explicat; esse verè Sacramentum; sed non vniuocè; quod logicum est, nõ Theologicum. At hic pretextus erat inanis: vt & eiuldem argutiones vanæ; vt sequitur.

QVÆSTIO CX.

An Matrimonium sit Vniuocè Sacramentum?

L THERANVS Kemnitius obiicit Durandum, hoc negantem. Eiusq; vtitur argumentis istis. I. In Sacramentis aliis, quod exterius agitur, excedit rationem naturalem; nec potest reddi causa, nisi per lumen fidei. At quod in matrimonio exterius agitur naturalem causam habet; quam ethnicus, videns contractum, reddere posset; in aliis non posset. Ergo non est vniuocè Sacramentum. II. Sacramenta cætera consistunt in re sacra extrinsecus applicata; idq; præsentibus. Attale nihil, aut nõ eo modo, applicatur in Matrimonio. Ergo III. Cætera Sacramenta conferunt gratiam; hoc non; aiunt Canonistæ, & Magister 4. d. 2. Quia licitè fit matrimonium cum pacto pecuniæ; at hoc in Sacramẽto illicitum & Simoniacum est. Deinde Matrimonium non confert primam gratiam, sc. remissionem peccatorum; nec secundam, sc. augmentum gratiæ. IV. In cæteris Sacramentis Ordinatio Ecclesiæ vim præcepti habet, sed non de necessitate est Sacramenti; at in hoc ordinatio Ecclesiæ est de necessitate Sacramenti; vt de gradibus consanguinitatis, de præsentia parochi, &c. V. Cæterorum Sacramentorum capax nemo est absq; præuio Baptismo; at etiam non baptizati sunt capaces Matrimonii: ergo non est propriè Sacramentum.

Zz Av.